

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 16. jūnijā

Senāts šādā sastāvā: senators referents Jānis Rozenbergs, senatori Irīna Jansone un Sandra Kaija

rakstveida procesā izskatīja krimināllietu sakarā ar Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurores Zanes Pavāres kasācijas protestu par Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. septembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas rajona tiesas 2022.gada 29.augusta spriedumu

/Persona A/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar naudas sodu 20 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 10 000 *euro*.

/Persona B/, personas kods /personas kods/,

atzīts par vainīgu Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim) paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā un, piemērojot Krimināllikuma 49.¹ panta pirmās daļas 1. punktu, sodīts ar naudas sodu 20 Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 10 000 *euro*.

[2] Ar Rīgas rajona tiesas 2022. gada 29. augusta spriedumu /Persona A/ un /Persona B/ atzīti par vainīgiem un sodīti pēc Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim) par to, ka pārkāpa celtņu celtniecības normas un noteikumus, kā rezultātā sabruka būves daļa.

[3] Ar Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. septembra spriedumu, iztiesājot lietu apelācijas kārtībā sakarā ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja zvērināta advokāta Jāņa Junkera un /Persona B/ aizstāvja zvērināta advokāta Artūra Zvejsalnieka apelācijas sūdzībām, Rīgas rajona tiesas 2022. gada 29. augusta spriedums atcelts.

/Persona A/ un /Persona B/ atzīti par nevainīgiem pret viņiem celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim) un attaisnoti.

[4] Par Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. septembra spriedumu Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurore Z. Pavāre iesniegusi kasācijas protestu, kurā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu pilnībā un nosūtīt lietu jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Kasācijas protests pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

[4.1] Apelācijas instances tiesa ir nepareizi piemērojusi Krimināllikuma 239. panta pirmo daļu un nepamatoti atzinusi, ka nav konstatējamas noziedzīgā nodarījuma objektīvajā pusē paredzētās kaitīgās sekas – būves daļas sabrukšana. Tiesa kļūdaini interpretējusi jēdzienu „būves daļa”, nepamatoti secinot, ka nobrukusī iekaramo griestu konstrukcija šīs normas izpratnē nav atzīstama par būves daļu.

[4.2] Tiesa nepamatoti atzinusi, ka nepastāv cēloņsakarība starp apsūdzētajiem inkriminētajiem būvniecības normu pārkāpumiem un sekām – griestu konstrukcijas nobrukumu. Tiesa nepareizi novērtējusi Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā paredzēto cēloņsakarību, kļūdaini izslēdzot tās esību konkrētajos faktiskajos apstākļos.

Motīvu daļa

[5] Senātam izskatāmajā lietā ir jāsniedz atbilde, vai apelācijas instances tiesa ir pareizi piemērojusi Krimināllikuma 239. panta pirmo daļu (likuma redakcijā līdz 2014. gada 28. oktobrim).

[5.1] Vispirms noskaidrojams, vai apelācijas instances tiesa pareizi interpretējusi Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā (likuma redakcijā līdz 2014. gada 28. oktobrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma sekas – būves daļas sabrukšanu.

Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā līdz 2014. gada 28. oktobrim bija paredzēta kriminālatbildība par celtņu, tiltu, ceļu pārvadu un citu būvju celtniecības normu vai noteikumu pārkāpšanu, ja tā rezultātā sabrukusi būve vai tās daļa.

[5.1.1] Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā (likuma redakcijā līdz 2014. gada 28. oktobrim) paredzētais noziedzīgais nodarījums ir ar materiālu sastāvu, kriminālatbildība iestājas, ja normu vai noteikumu pārkāpšanas rezultātā ir sabrukusi būve vai tās daļa. Senāts konstatē, ka apzīmējums „būves daļa” tiek izmantots būvniecību reglamentējošos normatīvajos aktos, taču tā saturs normatīvajos aktos tieši nav definēts.

[5.1.2] Apelācijas instances tiesa atzinusi, ka nobrukusī iekaramo griestu konstrukcija nav identificējama kā būves daļa Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas izpratnē.

Senāts konstatē, ka šāds tiesas atzinums ir pamatots un balstīts būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu sistēmiskā vērtējumā un Ekonomikas ministrijas skaidrojumā, no kā secināms, ka ar būves daļu šajā kontekstā saprotama tāda būves sastāvdaļa, kas būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē var būt patstāvīgs būvniecības ieceres dokumentācijas un pieņemšanas ekspluatācijā objekts. Tiesas secinājums pamatots, vērtējot jēdziena „būves daļa” lietojumu Būvniecības likuma redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 1. oktobrim, 17. pantā, Ministru kabineta 1997. gada 1. aprīļa noteikumu Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi” 4. punktā, Ministru kabineta 2014. gada 19. augusta noteikumu Nr. 500 „Vispārīgie būvnoteikumi” 2.6. punktā, kā arī ņemot vērā Ekonomikas ministrijas sniegto skaidrojumu.

Senāts konstatē, ka tiesa pamatoti ņemusi vērā, ka iekaramie griesti konkrētajā gadījumā kalpoja kā griestu apdares risinājums jeb dekoratīvi estētisks elements ventilācijas cauruļu vizuālai noseģšanai, nevis kā nesoša konstrukcija vai elements, kas nodrošina ēkas stiprību, stingrību vai noturību. Tāpat tiesa konstatējusi, ka šādu griestu izbūvei nebija nepieciešama atsevišķa būvniecības ieceres dokumentācija un normatīvie akti neparedzēja to atsevišķu pieņemšanu ekspluatācijā, tādēļ tie nav pielīdzināmi būves daļai Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas izpratnē.

[5.1.3] Senāta ieskatā kasācijas protestā izvirzītie argumenti nesniedz pamatu apšaubīt apelācijas instances tiesas secinājumu, ka nobrukusī iekaramo griestu konstrukcija nav atzīstama par būvi vai būves daļu Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas izpratnē.

Prokurores protestā norādītais fakts, ka konkrētais griestu risinājums bija ietverts būvprojektā un izbūvēts kopā ar ēku, pats par sevi nenosaka šīs konstrukcijas atzīšanu par būves daļu šīs normas izpratnē. Izšķiroša nozīme ir attiecīgās konstrukcijas funkcijai būvē un tam, vai tā būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu izpratnē var būt patstāvīgs būvniecības procesa un pieņemšanas ekspluatācijā objekts. Protestā norādītie argumenti par konstrukcijas tehniskajiem parametriem, masivitāti, individuālo risinājumu un bojājumu apjomu raksturo notikuma faktiskās sekas un konstrukcijas tehnisko izpildījumu, taču tie paši par sevi nemaina šīs konstrukcijas juridisko kvalifikāciju. Krimināllikuma 239. panta pirmās daļas vēsturiskajā redakcijā ietvertais jēdziens „būves daļa” nav identificējams ar jebkuru būvē iestrādātu būvizstrādājumu vai apdares elementu.

Līdz ar to Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesa pamatoti secinājusi, ka nav iestājušās Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā paredzētās kaitīgās sekas – būves vai tās daļas sabrukšana. Attiecīgi apelācijas instances tiesa pamatoti atzinusi, ka, nepastāvot noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses obligātajai pazīmei – kaitīgajām sekām –, nav konstatējams Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim, paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvs.

[5.2] Ņemot vērā, ka Senāts par pamatotu atzīst apelācijas instances tiesas secinājumu, ka nav konstatējama Krimināllikuma 239. panta pirmajā daļā (redakcijā, kas bija spēkā līdz 2014. gada 28. oktobrim) paredzētā noziedzīgā nodarījuma objektīvās puses obligātā pazīme – kaitīgās sekas –, nav nepieciešams atsevišķi vērtēt prokurores kasācijas protesta argumentus par cēloņsakarību starp apsūdzētajiem inkriminētajiem pārkāpumiem un šīm sekām. Ja nav konstatējamās noziedzīgā nodarījuma sastāvā paredzētās kaitīgās sekas, cēloņsakarības esībai vai neesībai nav patstāvīgas tiesiskas nozīmes.

[5.3] Pamatojoties uz iepriekš izklāstīto, Senāts secina, ka apelācijas instances tiesa ir pareizi piemērojusi Krimināllikuma 239. panta pirmo daļu (likuma redakcijā līdz 2014. gada 28. oktobrim), bet Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurores kasācijas protests ir noraidāms.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 585. pantu un 587. panta pirmās daļas 1. punktu, Senāts

nolēma

atstāt negrozītu Vidzemes apgabaltiesas 2024. gada 26. septembra spriedumu, bet Rīgas tiesas apgabala prokuratūras prokurores Zanes Pavāres kasācijas protestu noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

J.Rozenbergs I.Jansone S.Kaija